

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Samråd i Folketingets Europaudvalg den 7. oktober 2020 om miljørådsmødet den 23. oktober

Dato
7. oktober 2020

Der forventes at være to klimasager på dagsordenen for miljørådsmødet den 23. oktober. Det drejer sig om den europæiske klimalov, som forelægges til orientering, og et nyt punkt om opdatering af EU's NDC.

Derudover forelægger jeg forslaget til et opjusteret EU-klimamål for 2030 til forhandlingsoplæg. Sagen om EU's NDC skal ses i tæt sammenhæng hermed.

[1. Opjusteret 2030-mål]

Kommissionen fremlagde den 17. september en meddelelse om styrkelse af Europas klimaambitioner for 2030. Heri foreslår Kommissionen at opjustere EU's klimamål fra de nuværende mindst 40 procent til mindst 55 procent i 2030 i forhold til 1990. Kommissionens plan baserer sig på en konsekvensanalyse og skitserer også, hvordan et øget mål kan opnås.

Kommissionen anbefaler et mål på mindst 55 procent, da dette er nødvendigt for at nå EU's mål om klimaneutralitet i senest 2050 på en hensigtsmæssig måde. Kommissionen vurderer, at målet er realistisk at nå, og at det kan ske på en økonomisk og socialt ansvarlig måde, men Kommissionen understreger samtidig, at det vil kræve en væsentlig intensiveret indsats i alle sektorer.

Kommissionens forslag til et opjusteret mål dækker *som noget nyt* både udledninger og optag af drivhusgasser.

Målet vil dermed blive opgjort på samme måde som EU's mål om klimaneutralitet i senest 2050. Dette gælder i øvrigt også for det danske 70 procent reduktionsmål i klimaloven.

Kommissionens plan lægger desuden op til en grundlæggende modernisering af EU's klimaregulering. EU's nuværende klimapolitik skal ændres i en mere markedsbaseret og omkostningseffektiv retning, hvor der i stigende grad benyttes fælleseuropæisk regulering til at reducere udledningerne. Kommissionen fremhæver et styrket og udvidet kvotehandelssystem som et centralt værktøj for at indfri et højere EU-mål på en omkostningseffektiv måde.

Dette vil i givet fald betyde, at nationalt, byrdefordelte mål i ikke-kvotesektoren, som primært omfatter vejtransport, opvarmning af bygninger og landbrug, vil få en mindre rolle i EU's klimapolitik fremadrettet.

[Proces]

Det tyske formandskab arbejder for, at der kan opnås enighed om et højere EU-klimamål, så EU kan melde en opjusteret NDC ind til Parisaftalen inden udgangen af 2020. Målet er desuden foreslået indsat i forslaget om en europæisk klimalov.

Sagen vil blive drøftet første gang på Det Europæiske Råds møde den 15. og 16. oktober, da EU's klimamål traditionelt har været genstand for behandling på stats- og regeringschefsniveau. Sagen forventes også behandlet på miljørådsmødet den 23. oktober. Og hvis der ikke er opnået enighed inden, ventes den igen drøftet på Det Europæiske Råd i december.

Det formodes, at formandskabet ikke vil søge at fastlægge den nærmere udmøntning af et højere mål i forbindelse med vedtagelsen heraf. Det er dog endnu uvist, hvor detaljerede forhandlingerne vil blive. Det er derfor muligt, at der vil blive forhandlet om nogle overordnede principper for den senere udmøntning.

Udmøntningen af målet vil ske gennem en række forslag, som Kommissionen forventes at præsentere i juni 2021. Først på dette tidspunkt kan de konkrete konsekvenser for Danmark vurderes.

[Regeringens holdning]

Regeringen finder, at det er helt centralt, at EU's klimamål øges, og at dette kan meldes ind til Parisaftalen inden udgangen af 2020.

Det er meget positivt, at Kommissionen har fremlagt et klimamål på mindst 55 procent i 2030. Det var langt fra givet. Ved sin tiltrædelse havde Kommissionen alene tilkendegivet at ville undersøge et mål på minimum 50 procent og op til 55 procent.

Regeringen har det seneste års tid arbejdet hårdt sammen med ligesindede lande for et mål på mindst 55 procent. Og det er nu lykkedes at få Kommissionen til at fremsætte et forslag, der ligger over deres tidligere udmeldte spænd.

I forhandlingerne vil regeringen lægge stor vægt på at få et mål på *mindst* 55 procent, der indeholder både udledninger og optag. Mindst 55 procent er et ambitiøst mål for EU. Det vil kræve en meget stor indsats for hele EU, som vil skulle accelerere klimaindsatsen meget betydeligt.

Der er i dag meget stor forskel på, hvor langt de enkelte lande er i den grønne omstilling. For eksempel har Bulgarien og Rumænien klimamål i ikke-kvotesektoren på henholdsvis 0 og 2 procent. Så er der langt op til et samlet klimamål på 55 procent.

Men "mindst 55 procent" betyder også, at regeringen er villig til at gå videre. Regeringen vil derfor lægge vægt på at nå et mål på 65 procent.

Det er dog vigtigt i den sammenhæng at være opmærksom på, at EU's klimamål ikke fordeles ligeligt på medlemsstaterne. Ellers kunne Danmark jo blot arbejde for et EU-mål på 70 procent, som svarer til Danmarks.

I EU får landene med lavest BNP traditionelt et mindre mål, mens lande med højere BNP, heriblandt Danmark, får et højere mål. Med et mål på for eksempel 65 procent er der derfor en risiko for, at Danmark kan få et mål på *over* 70 procent eller et nyt mål for ikke-kvotesektoren, som vil være meget udfordrende.

Regeringen lægger derfor afgørende vægt på, at Danmark ved et højere mål end 55 procent ikke forpligtes til at levere mere, end hvad der følger af klimalovens 70 procent reduktionsmål. Det må således ikke blive svære eller dyrere at opnå det danske 70 procents mål.

Der forventes meget svære forhandlinger, hvor det bliver yderst vanskeligt blot at undgå en udvanding af Kommissionens udspil. En større gruppe lande er meget skeptiske overfor at hæve målet.

Der er ingen andre lande, der har ytret ønske om et højere mål end mindst 55 procent.

Regeringen vil i forhandlingerne anlægge den tilgang, der sikrer det mest ambitiøse klimamål. Det er umiddelbart vurderingen, at som forhandlingssituationen er lige nu, vil Danmark opnå mest mulig indflydelse for så højt et mål som muligt ved at samarbejde med de mest ambitiøse lande for at sikre opbakning til et mål på mindst 55 procent.

Regeringen lægger derudover stor vægt på, at et højere mål implementeres omkostningseffektivt. I takt med at ambitionsniveauet hæves i EU, er der behov for at modernisere reguleringen således, at reduktionerne sker i de sektorer og i de lande, hvor det bedst kan betale sig, og hvor der fortsat er behov for en stor indsats.

Ved omkostningseffektivt forstår regeringen:

For det første, at EU's kvotehandelssystem skal styrkes væsentligt, så det kan levere en væsentligt større andel af EU's samlede reduktionsindsats gennem en højere CO₂-pris og sikre incitament til at fjerne CO₂ fra atmosfæren.

For det andet, at der etableres en mere ensartet CO₂-pris på tværs af sektorer som opvarmning af bygninger og vejtransport gennem en udvidelse af EU's kvotehandelssystem.

For det tredje, at der indføres en særskilt landsektorsøjle med en fælleseuropæisk reduktionsforpligtelse og regulering af landbruget samt optag og udledninger fra jorder.

For det fjerde at den nationale reduktionsforpligtelse i de ikke-kvotebelagte sektorer bør minimeres.

For det femte, at der fokuseres på behovet for en mere ambitiøs og omkostningseffektiv fælleseuropæisk sektorlovgivning, blandt andet inden for CO₂-standarder for vejtransport. Regeringen arbejder for en udfasning af benzin- og dieselbiler i EU, og derfor er det meget positivt, at Kommissionen vil se på, hvornår der skal sættes et stop for salg af forbrændingsmotorer.

For det sjette, at søfartens bidrag til reduktion af udledninger bør håndteres særskilt i forbindelse med IMO-forhandlingerne og fremtidige klimatiltag for søfarten i EU. Det gælder også i forhold til det forventede forslag fra Kommissionen om at inkludere søfarten i EU's kvotehandelssystem.

Overordnet set ser regeringen desuden positivt på Kommissionens generelle tilgang vedrørende vedvarende energi og energieffektivisering.

Endelig lægger regeringen vægt på, at EU's flerårige finansielle ramme for 2021-2027 og EU's genopretningsinstrument skal understøtte indfrielsen af et øget 2030-klimamål. Og at en eventuel kompensation gennem provenu fra kvotesalg minimeres.

[2. Europæisk klimalov]

Den næste sag, som jeg vil nævne, er den europæiske klimalov. Det tyske formandskab forventes at gå efter, at der opnås en delvis generel indstilling til forslaget på rådsmødet.

I et år, hvor den grønne dagsorden har været under pres, vil en aftale om klimaloven være et vigtigt resultat at opnå. Derfor vil vi fra dansk side gøre vores for, at der kan nås enighed i Rådet, så forhandlingerne med Europa-Parlamentet kan påbegyndes.

Forslaget blev forelagt til forhandlingsoplæg i juni. Derfor vil jeg ikke gå i detaljer med forslaget og regeringens holdning, men fokusere på, hvad der er sket siden sidst.

Det tyske formandskab har senest fremlagt et kompromisforslag, hvor det er lykkedes at få sat en række danske fingeraftryk.

De primære ændringsforslag vedrører en proces for et delmål i 2040, at den fælles EU-sti gøres indikativ og vedtages via almindelig beslutningsprocedure, at der inkluderes en revisionsklausul samt sikres en større sammenhæng med Parisaftalen.

Dertil er Kommissionens forslag til et opjusteret 2030-mål indsat, hvilket der på forhånd var gjort plads til.

Forhandlingerne i Rådet drejer sig hovedsageligt om, hvorvidt målet om klimaneutralitet kun skal gælde for EU som et kollektivt mål eller også for medlemsstaterne, og om der skal indgå en proces for 5- eller 10-årige delmål i loven.

En gruppe af mere klimaambitiøse lande arbejder ligesom Danmark for, at målet skal gælde for både EU og medlemsstaterne, mens en større gruppe fortsat er imod.

En lille gruppe af lande, heriblandt Danmark, arbejder også for, at der sendes et signal om, at næste skridt for EU efter klimaneutralitet er netto-negative udledninger. Det har dog mødt modstand fra en større gruppe lande.

En stor gruppe af lande har støttet Danmarks forslag om en proces for delmål. Men vandene deler sig om, hvorvidt målene skal være 5- eller 10-årige.

En mindre gruppe af ambitiøse lande støtter det danske forslag om 5-årige delmål med henblik på at sikre mest mulig overensstemmelse med Parisaftalen, mens en større gruppe ønsker at bevare de 10-årige delmål. Hvad angår en fælles EU-sti, er der bred enighed om, at stien ikke skal vedtages som en delegeret retsakt. Det tyske formandskab har derfor også taget det ud af deres kompromisforslag.

[3. Opdatering af EU's NDC]

Formandskabet ser desuden ud til at ville sætte en opdatering af EU's NDC til Parisaftalen på dagsordenen for miljørådsmødet. Det vil blive endeligt bekræftet på COREPER senere i dag.

Vi modtog først oplysningen om, at punktet ventes sat på dagsordenen sent mandag eftermiddag. Derfor er sagen ikke omtalt i det samlenotat om miljørådsmødet, som udvalget har modtaget inden mødet i dag.

Opdateringen af NDC'en handler i høj grad om forslaget til EU's opjusterede klimamål for 2030. Jeg forventer derfor, at hvis sagen bliver bibeholdt på dagsordenen, at drøftelsen alene kommer til at handle om selve klimamålet og en opjustering heraf.

En opdatering af EU's NDC vil ikke kunne vedtages i miljørådet, medmindre der forinden er en aftale på plads om et opjusteret klimamål for 2030. NDC'en kan kun vedtages med enstemmighed.

Som jeg nævnte tidligere skal der være en første politisk drøftelse af EU's klimamål på mødet i Det Europæiske Råd i næste uge. En politisk aftale om selve målet forventes først at komme på plads senere på året.

Jeg oversender gerne et notat til udvalget om sagen, hvis sagen bliver bibeholdt på dagsordenen for råds-mødet.

Tak for ordet.